

תמונה ישראלית

"שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך" (ישעיהו, מ"ט, מ"ח)

בית יוצר
לכניין הרוח
חיל החינוך והנוער

נשות ואנשי הרוח,

כמה שיתופים, שהם תמונה ישראלית אחת.

בית ציוני אמריקה, שעת ערב. אולם חצי מלא. רוסית, אמריקאית, אנגלית ועברית בערבוביה. יוזמה שצמחה מלמטה, לעצור ליד אלו שנפלו במלחמה הזו, במדים, מקרב העולים. אין מתארים אירוע, שמתקיים בחסות לובי המיליון, טיב טעם, האוניברסיטה העברית, הסוכנות היהודית, ועוד כמה חברות הייטק. רק מרשימת נותני החסות אפשר לעשות סרט, או התחלה של בדיחה. ובכל זאת סיפור ישראלי אחד מתוך רבים בערב הזה. בשלב מסויים ילדה, ביתו של יעקב נדלין ו"ל, עולה עם אימה לבמה ומושיטה את ידיה לתמונת אביה. האם, אלמנתו של יעקב, מעיין נדלין, נושאת דברים בקול בוטח בשם המשפחה: "יעקב שלי היה מלאך אמיתי, האיש הכי טוב שהכרתי ביקום כולו... הוא עלה לארץ לבדו מקזחסטן בגיל 17 בלבד, עזב את המשפחה, את הבית, את המקום המוכר, ועלה לארץ ישראל. ללא משפחה וללא שפה, אך עם תיק גדול של תקווה, ציונות וציפייה לחיים עצמאיים והתחלה חדשה [...] העולים החדשים והוותיקים הם התגשמות החלום הציוני, שמרכיבים את הפסיפס הישראלי באופן מושלם, אנשי מופת שתורמתם לחברה ולארץ לא תסולא בפז, והם הם מלח הארץ. לעד נהיה חייבים להם את תודתנו". בסוף הערב היא תספר לי ששירתה כמורה חיילת, יצאה לקצונה, הייתה בהשכלה, בנתיב ועוד. ואיפה היא פגשה את יעקב? במקום היחיד האפשרי כנראה. בליל הסדר לחיילים בודדים. חלקם הגדול של העולים והעולות שציונו בערב הזה עבר דרכנו מן הסתם, באמיר דאז, בקורס עברית, בנתיב, בגרעין צבר. אירוע כואב, קשה, ומלא עוצמה.

ג'באליה, יום שישי, שעת צהריים. שתי קצינות חינוך ומג"ד. שיחה על מורכבות, על חינוך, על פיקוד. ומשם לשיחה עם מחלקת לוחמים. רצו הגורל, רמ"ד נח"ל, וחיל השריון - והנה מחלקה בלב עזה, שמורכבת משני גרעינים - בני עקיבא, ותנועת תרבות. שיחה מרתקת על הרב קוק, ועל פרקי אבות, ואלתרמן, ועמיחי, ומה ומי לא. אין מחלקה כזו בעולם. וחשוב מכך - אין מחלקה כזו בצד השני. ולא תהיה כזו, לא יכולה להיות. ומה שהם יעברו ועברו יחד לא יישטף במים אני מקווה, ואם הייתי יכול (יש מצב שאנחנו יכולים, לא?) הייתי מכפיל ומשלש ומעשר את המחלקה הזו עשרות מונים. זה חלק מהזכות ומהחובה שיש לנו בצה"ל, להיפגש, להיות יחד, לחשל ברית של גורל לצד ברית של ייעוד משותף. ראש הנקרה. מציינים יום הולדת של חמש שעות להפסקת אש זהירה. פותחים ביקור במערך מגן, יחידת ההכנה לצה"ל - עם שותפים במטה אשר, לוחמי הגטאות, סלאמה. מאיפה להתחיל? חיילים שמנסים לצייר עם נערים ונערות "תקווה", "תיקון", "עתיד"; חיילת בפרק משימה, יושבת עם חבורת תלמידות בבית ספר מהיפים שראיתי, מתרגלת איתם עברית, הפעם רגשות (עוזאטף). "אוהב", "צוחק", "כועס". פה ושם היא מגיבה מילה בערבית. זו לא פעולה אקראית, או מזדמנת, כבר שבע שנים שהיא קורית במספר מוקדים, בתצורות שונות. צריך לזכור ולספר. את המפגשים בין חיילים וחיילות לאזרחים טרופי חיים. את האיחוי. את השבר. את ההיאחזות של כיתות הכוננות ביישובים בשנה האחרונה לאורך קו הצפון. את הגבורה שכנראה טרם נחתמה. ואת כל המקומות בהם הסביר לי סגן ראש המועצה - "אתה רואה, בלי החיילים שלכם, כל זה לא היה מתאפשר". הוא צודק, אני חושב לעצמי, וכל כך הרבה עבודה עוד לפנינו.

איו"ש, חטמ"ר אפרים. שיחה שוקקת - סגלי חינוך, מח"ט אפרים, מג"ד. ואחריה שיחה בגדוד "בארי". גדוד שקם כמו עוף חול, בשנה האחרונה. עם הרבה מאמצים, בעיקר מלמטה. כמה מאות אנשי מילואים. לדעתי שיעור ההון החברתי, הכלכלי, והרוחני שמרוכז בגדוד הזה הוא אירוע שעולה על חלקם באוכלוסיה במאות אחוזים. וכולם נקבצו באו. איש עסקים ממיאמי, רבנים, אנשי חינוך, מגזר ראשון, שני, שלישי, יומי הייטק, רופאים. טייס אל על יש להם שם. מה לא. הרכיבו את עצמם לכדי פלוגות, ואת הפלוגות לגדוד. לגדוד קוראים בארי כאמור. לפלוגות - מגן, רעים סופה, הבנתם את הרעיון. ובשיחה אין סוף שאלות, שלכולן היתה שורה תחתונה אחת: אז איך אתם, חיל החינוך והנוער, יכולים לעשות יותר? ומה עם זה, מתי את זה תתקנו? ומה עם שם - חייבים, דחוף. ותגידו, המורשת, וההכנה לצה"ל, והקהילה, והתיקון, והערכים. ואתה רק חושב לעצמך, רק שנהיה ראויים. רק שנצליח לעשות את כל שדורש עשייה. כ"ט בנובמבר היום. הזדמנות טובה למחשבות על תקומה, ודמיון, ותעוזה, וציונות 2.0.

אני חוזר לנאום של מעיין, אלמנתו של יעקב. היא מצטטת מהמילים האחרונות שכתב לחייליו: "אנחנו האנשים הנכונים במקום הנכון ובזמן הנכון. אנחנו החיילים, אנחנו האזרחים, אנחנו עם ישראל. כולנו כאן, אחד למען השני. כולנו נדרשים כאן למשימה הלאומית. להיות טובים יותר, להיות מאוחדים ולרומם את הרוח. כי הרוח הנושבת בקרבנו חזקה. היא ליבנו הפועם". יום ראשון הקרוב, בית ברל. כנס רס"נים ומעלה חילי. אחרי 'מפגש של יחד' עם פורום הסא"לים. אנחנו נהיה שם. להיפגש, ליצור, לעבוד, להמשיך ולהגביר את האור.

והמחשבות נודדות לשערי צדק. סוף ליאת רוזנברג. שמאושפות שם כבר שבוע. נלחמת. נאבקת. מתעקשת.

עטופה בכל כך הרבה מהחיל, אנשים שהיא נגעה בהם במטה, בחיל האויר, במדור הפקות, בביסל"ח.

אל נא רפא נא לה.

תא"ל סמואל בומנדיל
קצין החינוך והנוער הראשי